

Festivalfyret

Utsira fyrstasjon fra 1844 kan by på både
tvillingtårn innenfor samme fyrområde,
kunstnerbolig og musikkfestival.

*Tekst og foto: Ingvild Festervoll Melien
April 2014*

Utsira fyr var en del av nasjonsbyggingen etter 1814. Lenge var fyret et viktig holdepunkt for sjøfarere. I dag er det en av de viktigste arenaene for kulturaktiviteter på Utsira.

Utsira står på miljøverndepartementets liste over verneverdige kulturlandskap, der det blant annet går villsau for å holde vegetasjonen nede. Fyrstasjonen er en viktig del av kulturminnevernet og kommunen er forpliktet til å holde det ved like. Fyret og den gamle fyrvokterboligen er åpne for publikum og det er guidede turer i fellesferien.

Kunststed

Deler av den gamle fyrvokterboligen fungerer i dag som kunstnerbolig der kunstnere fra hele verden kan søke om residens. De bor der ofte gratis mot at de gir noe tilbake til Sirasamfunnet, enten i form av konsert, diktlesning, utstilling eller som del av skolehverdagen til barna.

- Mange bøker har blitt født der oppe, sier Atle Grimsby, Utsiras miljø- og plansjef.

Rundt fyret finnes også flere kunstverk, plassert ute i naturen. Blant annet ble det, i forbindelse med at Stavanger var europeisk kulturhovedstad i 2008, gjort et samarbeidsprosjekt mellom kunstneren Christian Sunde og elever på Utsira om å lage skulpturer av plastavfall funnet i fjæra. Resultatet ble en lysende installasjon av hoder plassert ved fyret.

Installasjon: Christian Sunde og elever ved Utsira skole har laget skulpturer av plastavfall funnet i fjæra.

Også da Hydro la ned hydrogenanlegget på øya i 2010, fikk kommunen kompensasjon som skulle brukes til kunst. Resultatet ble kunstneren Solveig Egeland sin hytte "Håbet" laget av søppel som flyter i land på øya. Også her var elever fra skolen med. Kunstverket er en kommentar til dagens plastproblematikk og hvordan det ødelegger miljøet. To andre hytter av samme kunstner er satt opp i nærheten av fyret. Disse er ikke laget av avfall.

Fyret byr også på eget galleri, og hver sommer er det utstilling i tvillingtårnet til hovedfyret. I tillegg har jazzstudenter fra NTNU brukt fyret som lokasjon for jazzkonserter de siste fem årene.

Hytter: Kunstverk av Solveig Egeland, alle hyttene er kommentarer til hvordan vi lever idag. Hytta til høyre er laget av søppel.

Viktig samlingspunkt

Utsira fyr er med i samarbeidet "En kjede av fyr" (On The Edge) som gjennom utstillinger og kulturarrangementer, binder sammen syv fyr på sørvestkysten av Norge. På Utsira har blant annet artisten Randi Tytingvåg fra Stavanger optrådt i forbindelse med dette.

Fyret er også lokasjon for festivalen "A Day At The Lighthouse", en alternativ festival med fokus på lyd og lys. Artister og arrangører kommer hovedsakelig fra Utsira og Stavanger, men også fra London. En fast engelsk delegasjon kommer til Utsira hvert år i september i forbindelse med denne festivalen. "A Day At The Lighthouse" er med på å gi øya et godt omdømme som "kultur-øya".

- Fyret kan brukes til mange ulike arrangementer og er en viktig brikke og et viktig samlingspunkt for kulturlivet på Utsira, avslutter Arnstein Eek, assisterende rådmann.

Kunsthjørn: Utsira fyr byr både på egen kunstnerbolig og fyrgalleri.

Utsira kommune ble i 2013 nominert til Norges kulturkommune 2013.
Prisen deles ut annet hvert år av

NORSK KULTURFORUM

Norsk Kulturforum ønsker gjennom prisen å synliggjøre helhetlig og langsiktig kulturarbeid i kommunene.